

Merhaba,

Türkiye’de kadın olmak, uzun zamandır yalnızca bireysel bir kimlik değil; aynı anda bir mücadele alanı, bir direnç biçimi ve kolektif bir hafızadır. İktidar tarafından “Aile Yılı” ilan edilen bir dönemde kadınların kamusal alandan, emekten, bedensel ve zihinsel özerkliklerinden söz etmesi ise daha da yakıcı bir anlam kazanıyor. Bu bülten, tam da bu çelişkilerin ortasında; kadınların yaşadıklarını görünür kılmak, sorular sormak ve söz üretmek için hazırlandı.

6 Şubat depremlerinin ardından geride kalan yalnızca yıkılmış kentler değil; ağırlaşan bakım yükü, güvencesizleşen yaşamlar ve çoğu zaman görünmez kılınan kadın emeği oldu. Afetlerin “doğal” olmadığını, eşitsizlikleri derinleştirdiğini bir kez daha deneyimledik. Bu sayıda, deprem sonrası yaşamın kadınlar açısından ne anlama geldiğini hatırlatmayı ve unutturmamayı önemsiyoruz.

Başak Gürkan Arslan, yaşamdan koparıldığında geride yalnızca yarım bırakılmış bir hayat değil; mesleğinde, arkadaşlıklarında ve kadın mücadelesinde iz bırakan bir varoluş bıraktı. Onu yalnızca bir şiddet vakasının öznesi olarak değil, bilgiyle, emeğiyle ve direnciyle anmak istiyoruz. Başak, kadınların erkek egemen alanlarda yalnız olmadığını; dayanışmanın yasin içinden bile güç üretebildiğini göstererek uğurlandı. Meslektaşlarının, kadın örgütlerinin ve dostlarının omuz omuza duruşu, bu ülkede kadınların birbirini yalnız bırakmadığının sessiz ama güçlü bir ifadesi oldu. Bu sayfada Başak’ı, kaybettiklerimizden biri olarak değil; birlikte sahip çıktığımız bir kadın olarak anıyoruz.

Çoğu zaman sessizleştirilen bir başka deneyim alanı olan menopoza döneminde iş yaşamı, kadın bedeninin işyerlerinde hâlâ bir “sorun” gibi ele alınmasına karşı söz üretmeyi gerektiriyor. Bu bülten, biyolojik süreçlerin değil, eşitsiz iş kültürlerinin sorunlu olduğunu hatırlatıyor.

Sanat ve edebiyat da kadınların dünyayı anlamlandırma biçimlerinin önemli araçları. “Mukadderat” filmi üzerinden yapılan anlatım, kader denilen şeyin ne kadar toplumsal olarak inşa edildiğini düşündürürken; Stefan Zweig’in kadın ruhunun derinliklerine inen metinleri, yüzyıllar öncesinden bugüne uzanan bir duyarlılıkla bize eşlik ediyor.

Bilgi, teknoloji ve kültür alanları da kadınların sözünü kurduğu önemli mücadele alanları olmaya devam ediyor. Masallar, Kadınlar ve Yapay Zekâ başlıklı yazı; toplumsal cinsiyet rollerinin masallar aracılığıyla nasıl yeniden üretildiğini ve bu kodların yapay zekâ sistemlerine nasıl taşındığını tartışmaya açarak, teknolojinin tarafsız olmadığını bir kez daha hatırlatıyor. Bilimin ve teknolojinin geleceğinin, kadınların bilgi üretim süreçlerindeki varlığıyla şekilleneceğini vurguluyor.

Bu sayıda, ODTÜ Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü’nde doçent olarak görev yapan Doç. Dr. Sevinç Figen Öktem Seven ile yapılan söyleşi de yer alıyor. Akademiden uzay çalışmalarına uzanan deneyimiyle, erkek egemen bir alanda bilim üretmenin, kamusal sorumluluğun ve kadınların bilimde görünürliğünün

önemine dair sorularımıza yanıt veriyor. Öktem Seven’in anlatısı, genç kadınlara ilham veren bir bilim yolculuğunu görünür kılıyor.

Meslek örgütleri ve kolektif mücadele alanları ise bu bültenin önemli bir damarını oluşturuyor. TMMOB EMO’nun sosyal sürdürülebilirlik yaklaşımı, teknik alanların toplumsal sorumluluktan bağımsız olmadığını ortaya koyarken; TMMOB 9. Kadın Kurultayı, kadınların sözünü, itirazını ve ortak geleceğe dair taleplerini güçlü biçimde bir araya getiriyor.

Örgütlü mücadelenin gündelik karşılıkları ise EMO kadın komisyonlarının ve TMMOB Kadın Çalışma Gruplarının etkinlik haberleri ile bu bültende yer buluyor. Kadın komisyonlarının yerelde yürüttüğü çalışmalar, dayanışmanın yalnızca söylemde değil, pratikte de nasıl kurulduğunu gösteriyor.

Ayrıca, EMO Kadın Komisyonu tarafından 2012 yılından bu yana yayımlanan ve bu yıl da 8 Mart’ta kadın üyelerle buluşan Kadın Haklı Ajandası, 2025’te “kadın çizerler” temasıyla okurla buluştu. Mühendislikte olduğu gibi çizim dünyasında da kadın emeğinin görünmezliğine işaret eden bu tema, erkek işi olarak etiketlenen alanlarda kadınların üretimini görünür kılmayı amaçlıyor. Ajanda, yalnızca bir hatırlatma aracı değil; kadınların emeğini, yaratıcılığını ve sözünü kayıt altına alan kolektif bir hafıza olarak bu bültende yerini alıyor.

Son olarak, bir bulmaca sayfasında bile karşımıza çıkan şiddet faili erkekler, şiddetin ne kadar sıradanlaştırdığını ve hayatın her alanına nasıl sızdığını bir kez daha gözler önüne seriyor. Bu farkındalık, susmamak ve normalleştirmemek için bir çağrı niteliği taşıyor.

Bu bülten; yaşadıklarımızı not düşmek, dayanışmayı büyütmek ve kadınların sesini çoğaltmak için hazırlandı. Çünkü biliyoruz ki anlatılan her deneyim, kurulan her bağ, eşit ve özgür bir yaşamın tuğlalarından biridir.

Yeni bir yıla girerken, kadınların karşı karşıya kaldığı eşitsizliklerin ve şiddetin devam ettiğini biliyoruz; ama aynı zamanda kadın dayanışmasının her koşulda yeniden kurulduğunu da biliyoruz. Umud, bugün en çok yan yana gelme cesaretinde, birbirinin sözünü sahiplenmede ve yalnız olmadığını hatırlatmada büyüyor. TMMOB çatısı altında bir araya gelen kadınlar da bu umudu örgütlü bir güce dönüştürüyor; meslekte, yaşamda ve mücadelede birbirine omuz veriyor. Bu bülten, kadınlara “yalnız değilsin” demenin, dayanışmayı çoğaltmanın ve birlikte değiştirme iradesini canlı tutmanın bir ifadesi olarak yeni yıla sesleniyor. Kadınların sözleriyle, emeğiyle ve ortak mücadelesiyle daha eşit bir geleceği kurmaya devam edeceğiz.

*Susmuyoruz, itaat etmiyoruz,
vazgeçmiyoruz!*

“Kadın, Yaşam, Özgürlük”

Kadınlar örgütlü! TMMOB daha güçlü!